

**BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT
POLGÁRMESTERE**

Készült a 2024. október 16. napján tartandó képviselő-testületi ülésre

Készítette: Furdan Mária kerületfejlesztési és üzemeltetési irodavezető

Tárgy: A „TOP_PLUSZ-4.1.1-23 Egészséges utcák program” keretében támogatás igénylése a Jókai utca felújítására

Tisztelt Képviselő-testület!

Magyarország Kormánya a Széchenyi Plusz program részeként kiírta a „TOP_Plusz-4.1.1-23 Egészséges utcák program” pályázatát Budapest Főváros kerületi önkormányzatai számára.

A felhívás keretében olyan közterület-megújítási projektek támogathatóak, melyek az alábbi önállóan támogatható tevékenységeket tartalmazzák:

- A) Gyalogos- és kerékpáros közlekedés fejlesztése, a gépjárműforgalom csillapítása, akadálymentesítés
- B) Zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztése, ökológiai szempontok érvényesítése
- C) Befogadó, közösségi aktivitást ösztönző közterületek létesítése.

A projekt megvalósítása érdekében a lentebb részletezett A-C projektelemek közül a tevékenységek bármelyike tervezhető. Legalább egy önállóan támogatható tevékenységet szükséges megvalósítani az A) pontnál felsorolt tevékenységek közül, és legalább egy önállóan támogatható tevékenységet szükséges megvalósítani a B) pontnál felsorolt tevékenységek közül. Az önállóan támogatható tevékenységek az Egészséges Utcák szempontrendszere alapján meghatározott mérőszámokkal értékelendők.

Ezen főbb fejezetek a támogatható tevékenységeket részletesen az alábbiakban adják meg.

A) Gyalogos- és kerékpáros közlekedés fejlesztése, a gépjárműforgalom csillapítása, akadálymentesítés:

A beavatkozások során használandó eszközök:

- gépjárműforgalmat, illetve annak sebességét csökkentő kialakítások, forgalomtechnikai beavatkozások (gyalogos-kerékpáros övezet létrehozása, egyirányú utca kialakítása, sebességcsökkentő küszöb építése, közintézmények előtti térkialakítás stb.);
- szélesebb gyalogos felületek biztosítása, amely egyszerre biztosítja a gyalogos közlekedés és a közterületi funkciók helyigényét, legyen szó kereskedelmi és fogyasztás nélküli területekről;
- a gyalogos közlekedés lehetőségeinek fejlesztése keresztirányban is, a gépjárműforgalom nagyságától függő kialakítással (dedikált gyalogos átkelők, járdaszigetek létrehozása, vegyes használatú, azonos szintű területek létrehozása stb.);
- Kerékpározható közutak tervezése ütügyi műszaki előírás, valamint a BKK aktuális tervezési útmutatói alapján az út, utca tulajdonságainak és tervezett funkciójának megfelelő kerékpárforgalmi létesítmény kialakítása;
- akadálymentesítés, egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása a gyalogos felületeken (pl. burkolatjavítás, taktilis burkolatok, kontrasztos szín- vagy/és anyaghasználat, akadálymentesség, megvilágítottság);
- kerékpárparkolás fejlesztése, kerékpáros pihenők létrehozása (pl.: kerékpárhasználathoz kötődő eszközökkel bővített mikromobilitási pont kialakítása, B+R kerékpártárolók építése, szerelőkészlettel ellátott kerékpártámasz kialakítása, pumpa biztosítás);
- meglévő kerékpárforgalmi létesítmények korszerűsítése;
- gépjármű parkolásra használt felületek fentiek és a további kritériumok teljesítéséhez szükséges racionalizálása, funkcióváltása, city-logisztikát segítő rakodási pontok, várakozóhelyek kialakítása;

- közlekedésbiztonsági beavatkozások a jellemző forgalomnagyságoknak megfelelően (BKK egyedi vizsgálata alapján) (pl.: belátható csomópontok, átkelések/átvezetések stb.).

B) Zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztése, ökológiai szempontok érvényesítése:

A beavatkozások során használandó eszközök:

- fák, hősziget-hatás ellen árnyékoló és csapadékvisszatartásra is alkalmas fasorok ültetése; növényfelületek, biodiverzitás növelése; biológiai aktivitás érték növelése; csapadékvisszatartásra alkalmas növénykazetták létesítése, többszintes zöldfelületek kialakítása és az ehhez kapcsolódó közművek szükséges rendezése, kiváltása,
- közműmentes zöld sávok biztosítása, közművek védőcsőtömbökbe, védőcsőkötegbe rendezése,
- talajerózió-védelmi intézkedések, védő fasorok, cserjesávok, erózióvédő gypesítések telepítése,
- az utcához kapcsolódó teresedéseken aktív, de nem túlburkolt rekreációs zöldfelületek létrehozása,
- zöldfelületek kialakítása és fenntartása a helyi lakosság bevonásával,
- ökológiai rehabilitációk, fasorrekonstrukciók, meglévő, de kedvezőtlen körülmények között élő fák életkörülményeinek javítása (pl.: Stockholm Faültetési Rendszer, gyökércellás rendszer, meglévő fák élettérzsélesítése),
- a csapadékmegtartást is szolgálva vízzáró burkolattal burkolt felületek csökkentése, csapadékvíz-visszatartásra, -hasznosításra és lefolyáskésleltetésre alkalmas „szürke” és „kék” infrastruktúra kialakítása (pl.: szikkasztó alagút, ideiglenes felszíni természetközeli tározó, lefolyáskésleltető medence, vízáteresztő burkolat),
- ivókút létesítése
- párologtató vízfelületek növelése elsősorban csapadékvíz-felhasználással, ehhez szükséges építési, gépészeti fejlesztésekkel.

C) Befogadó, közösségi aktivitást ösztönző közterületek létesítése

A beavatkozások során használandó eszközök:

- fogyasztásmentes kiülést, időtöltést biztosító utcabútorok, ülőhelyek, asztalok, beszélgető helyek kialakítása, hulladékgyűjtők elhelyezése, nap-, eső-, szélvédelmi kisebb építmények,
- megfelelő közvilágítás, olyan közterek kialakítása, ahol az ember biztonságban érzi magát, az Egészséges utcák módszertan indikátor megfogalmazás alapján.

Az igényelhető támogatás 250 000 000 - 2 500 000 000 Ft.

Három egyébként is tervezett projekt állt olyan előkészítettségben, hogy előzetes egyeztetésekre, első zsűri véleményezésre be tudtuk nyújtani:

1. Centenárium lakótelep közterületeinek megújítása
2. Szilaspatak utca (Viola utca - Szent Korona utca) hiányzó szakaszának kiépítése
3. Jókai Mór utca felújítása.

A Centenárium lakótelep közterületeinek felújításáról az első egyeztetésen kiderült, hogy nem felel meg a kiírás feltételeinek.

A Szilaspatak utcát benyújtottuk az előzetes zsűri vizsgálatra, és bár a fejlesztési tervet nagyon jónak tartották, ezen támogatási feltételeknek csak kis részben felel meg, javasolták más, természetközeli fejlesztési támogatás igénylését.

A Jókai utca sem felelt meg az első egyeztetésen a korábban készített tervekkel, de átdolgozással az előzetes zsűri már "erősen támogatandónak" találta.

Mivel a pályázat feltételeivel átdolgozott terv az utca teljes hosszában növeli a gyalogos közlekedés és a kerékpározhatóság feltételeit, valamint jelentősen növeli a zöld felületeket, valóságos sétáló utcává változtatja a jelenlegi állapotot, ez a parkolók egy résznek feláldozásához vezet. A jelenlegi 187 parkoló helyett csak 126 hely marad. A parkolóhely csökkentést a korábbi terv változat is tartalmazta, ezért a lakótelep fejlesztés I. ütemében a Jókai utcán kívül, de annak közvetlen környezetében 51 új parkolóhelyet építettünk ki. Vizsgálva a további lehetőségeket kb. 30 további parkolóhely kiépítésére van még lehetőség a Jókai utca környezetében.

Budapest XVI. kerület Jókai utca az 1950. évben létrehozott Nagy-Budapest XVI. kerületének központi területévé lett kijelölve. A Mátyásfüldi villák egy részének lebontásával lakótelep épült, és a kerület központi létesítményei – Szakrendelő, Rendőrség, OTP fiók, központi Postafiók és a hajdani Pártház is ide épültek fel. A központi épületek elhelyezkedése ellenére „kerületközpont” jelleg nem alakult ki, az ide érkezők megjöttek, parkoltak, elintézték az ügyeiket és elmentek. A környezet sivárságát a keskeny, zöldsávokban elhelyezett virágágyások kicsit oldják, de közösségi hely hiányában az utca csak parkolóként szolgál. A közterületek a 60-70-es évek közlekedési szemléletének megfelelően osztott sávos úttal, minden lehetséges helyen parkoló kialakítással épültek ki, két helyen gyalogátkelőhely kijelöléssel. A gyalogosokat korlátsor akadályozza meg, hogy a legrövidebb úton közelíthessék meg célpontjaikat. Az utcát határoló Veres Péter úton kétirányú kerékpárút, az Újszász utcán kétoldali egyirányú kerékpársáv található, a keresztező Kolozs utca kerékpáros hálózatba illesztése a Hősök fasorától megnyitott Thorma Zsófia sétányon épített kerékpárúttal valósult meg. Az utcában jelenleg a 46-os jelű busz közlekedik mindkét irányba 20 perces követési idővel. Forgalomszámlálás alapján megállapítható, hogy az utca forgalmi csúcsa nem az általános reggeli és délutáni csúcsforgalmi időszakhoz, hanem az intézmények nyitva tartásához igazodik, legnagyobb forgalom 10-15 óra között mérhető, az átmenő forgalom csekély.

CÉL: A forgalom sebességének csökkentése.

- sávok csökkentése, szűkítése,
- tengely elhúzások kialakítása.

A közterület újraosztásával új közterület létrehozása, ahol a cél:

- gyalogosbarát környezet kialakítása,
- biztonságos kerékpáros közlekedés feltételeinek kialakítása, kerékpáros megállóhelyek kiépítése a célállomások előtt,
- zöldterület növelése,
- árnyékos pihenőhelyek kialakítása, - párapuk, napvitorlák elhelyezése,
- rendezett, tiszta környezet kialakítása,
- minden korosztály részére időtöltésre alkalmas hely kialakítása.

A fenti célok elérésére az alábbi fejlesztések valósulnak meg:

A) Gyalogos- és kerékpáros közlekedés fejlesztése, a gépjárműforgalom csillapítása, akadálymentesítés

- gépjárművek sebességét csökkentjük, tengelyelhúzást, pályaszint emelés alkalmazunk, ezáltal az átmenő forgalom csökken,
- szélesebb gyalogos felületeket építünk ki teljes hosszon, amely egyszerre biztosítja a gyalogos közlekedés és közterületi funkciók helyigényét, kereskedelmi fogyasztás nélküli területeket is,
- a keresztirányú forgalom segítésére gyalogátkelőhelyeket építünk ki a csomópontokban, és a buszmegálló megközelítésére,
- az utca teljes hosszán kiépül a kerékpárút,
- pihenőhelyek épülnek ki, kerékpártámaszokkal,
- mikromobilitási pontot alakítunk ki, szerelőkészlettel, pumpával,
- a parkolóhelyeket racionalizáljuk, az új parkolókat vízáteresztő burkolattal építjük ki.

B) Zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztése, ökológiai szempontok érvényesítése

- A projekt részeként az utca meglévő fasorának rekonstrukciója és új fasorok létesítése történik. A beruházás az utca zöldfelületeinek növekedésével jár mind területi, mind téri értelemben (lombkorona tömeg). A létrejövő zöldfelületek többszintesek.
- Az utcai vízvezeték és közvilágítás elektromos földkábelek áthelyezésre kerülnek. Az új közmű nyomvonalak fásításra alkalmas zöldfelületet nem érintenek majd.
- A Veres Péter út - Mészáros József utca közötti szakaszon fásított aktív, illetve rekreációs funkciójú közösségi tér kerül kialakításra az utca több pontján zöldfelületekhez kapcsolódó aktív rekreációs funkciójú pihenőpontokat helyezünk el.
- A meglévő fasor rekonstrukciója a faállomány életterének és életkörülményeinek minőségi és mennyiségi növelésével valósul meg. A tervezési folyamat részeként favédelmi tervezés történik.
- A csapadékvíz visszatartás érdekében a zöldfelületek növelése mellett csökken a vízzáró burkolatok mennyisége. A tervezett teresedések és gyalogos közlekedési felületek burkolatai esetében kevésbé felmelegedő, csapadékvíz áteresztő burkolati rendszerek alkalmazása történik.

A projekt kék-zöld infrastruktúra megoldásokkal (pl.: esőkertek kialakítása) segíti a csapadék helyben tartás megvalósulását.

- A közösségi térhez, valamint a pihenő teresedésekhez kapcsolódóan ivó kutak telepítése történik.
- A közösségi téren vízarchitektúra, az utca több pontján párapukker kerülnek telepítésre. A tervezett esőkertek időszakosan képeznek párologtató vízfelületeket.

C) Befogadó, közösségi aktivitást ösztönző közterületek létesítése

- A fásított, aktív, illetve rekreációs funkciójú közösségi téren és az aktív rekreációs funkciójú pihenőponton utcabútorok (padok, asztalok, hulladékgyűjtők, kerékpár támaszok stb.),

valamint az ültetésre kerülő fák lombkorona növekedéséig árnyas pihenőhelyeket biztosító napvitorlák kerülnek telepítésre.

- A projekt során az utca közvilágítása megújításra kerül.

A beruházás eredményeként a Jókai utca városközpontához méltó közterületi jelleget kap. Központi sétáló utca, pihenőhelyekkel, vízjátékkal kerül kialakításra. Az Újszász utcán haladó kerékpárút összekötésre kerül a Veres Péter úton haladó kerékpárúttal. A Jókai Mór utca Újszász utcai végén jelzőlámpás csomópontot kerül kiépítésre a gyalogosok és kerékpárosok biztonságos átvezetésére. Az utcába torkolló két kisforgalmú utca a Nagyvázsony utca és Szilágyi Mihály utca a Jókai utcánál lezárásra kerül, az ott lévő ingatlanok a Zsélyi Aladár utca felől megközelíthetők. A Hunyadvár utca, Villó utca, Kolozs utca keresztező forgalma a megemelt burkolaton történik 30 km/h megengedett sebességgel, a gyalogos és kerékpáros keresztezés veszélyének felhívásával.

A tervezett beruházás összköltsége 1 879 476 479 Ft, ebből:

-támogatás: 1 879 476 479 Ft,

-önerő 0 Ft.

Beruházási költségek, belső arányok:

A tervezett beruházás előkészítésének költsége az összköltség arányához viszonyítva 2,92%, projektmenedzsment és egyéb költség, valamint tartalékkeret 7,64%, Beruházáshoz kapcsolódó (pl. építés, ingatlanvásárlás, eszközbeszerzés) költségek 89,44%, mely tovább bontva: ingatlanvásárlás és terület előkészítés 0,81%, Gyalogos és kerékpáros közlekedés fejlesztése, gépjárműforgalom csillapítása, akadálymentesítés a közvilágítás felújításával 48,67%, Zöld- és kékinfrastruktúra fejlesztése, ökológiai szempontok érvényesítése (növénytelepítés, vízvezeték kiváltás) 10,49%, Befogadó közösségi aktivitást ösztönző közterület létesítése (Vízáró burkolatok elbontása, vízáteresztő burkolatok építése) 34,53%, Önállóan nem támogatható tevékenységek (pl. közterületi játékok, vízinstallációk, utasváró telepítése) 5,5%.

A támogatási igény benyújtási határideje 2024. szeptember 30-a volt. A tervek és a költségszámítások közvetlenül a határidő előtt készültek el, a pályázati felületre a feltöltés megtörtént. A pályázatot azzal a kitételrel nyújtottuk be, hogy a Képviselő-testület jóváhagyó határozatával lép életbe, illetve, ha a Képviselő-testület nem hagyja jóvá, akkor visszavonásra kerül.

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének az Önkormányzat vagyonáról és vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 24/2009 (VI. 25.) önkormányzati rendelet 14 §-a rendelkezik az önkormányzati vagyon ingyenes és kedvezményes átengedéséről, a felajánlott vagyon elfogadásáról.

„14. § (7) Ha bármely vagyontárgy tulajdon- vagy használati jogáról az Önkormányzat javára ingyenesen vagy kedvezményesen lemondtak, a vagyon elfogadása vagy használatba vétele előtt a tulajdonosi vagy használói kötelezettségek éves várható becsült összegét a döntéshozó tudomására kell hozni.

(8) Nem fogadható el olyan ingyenes vagy kedvezményes felajánlás, amelynek ismert terhei elérhetik, vagy meghaladják a felajánlott vagyon forgalmi értékét.

*(9) * Bármely vagyontárgy tulajdon- vagy használati jogának kedvezményes megszerzéséről:*

a) amennyiben a vagyon értéke a 25 millió forintot nem éri el, a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság a polgármester egyetértésével dönt,

b) 25 millió forint, vagy annál magasabb érték esetén a Képviselő-testület dönt.”

Az elkészült beruházás fenntartási időszaka 5 év, ezalatt az elkészült létesítményt kötelezően fenn kell tartani. Becsült fenntartási költségek

Tevékenység	1. év	2. év	3. év	4. év	5.év
burkolatok fenntartása	350 000 Ft	350 000 Ft	367 500 Ft	385 875 Ft	405 169 Ft
fenntartás zöldfelület	400 000 Ft	400 000 Ft	420 000 Ft	441 000 Ft	463 050 Ft
fenntartás utcabútorok, eszközök	100 000 Ft	100 000 Ft	105 000 Ft	110 250 Ft	115 763 Ft
fenntartás vízjáték	240 000 Ft	240 000 Ft	252 000 Ft	264 600 Ft	277 830 Ft
Pénzügyi fedezet (Önkormányzat költségvetése)	1 090 000 Ft	1 090 000 Ft	1 144 500 Ft	1 201 725 Ft	1 261 812 Ft

Mivel a pályázat megvalósítása az új 2024-29 ciklus alatt történik, így az esetleges pozitív elbírálás esetén a támogatási összeg befogadásról is az újonnan felálló Képviselő-testületnek kell döntenie.

Kérem a tisztelt Képviselő-testület döntését!

Határozati javaslat:

Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy elfogadja a „TOP_PLUSZ-4.1.1-23 Egészséges utcák program” keretében a Jókai Mór utca átépítésére irányuló pályázat benyújtását az abban igényelt 1 879 476 479 Ft támogatási összegben. A pályázat pozitív elbírálása esetén a Képviselő-testület a Jókai utca felújított közterületeire a fenntartási időszak alatt az üzemeltetéshez szükséges költségeket a megvalósulást követő évek aktuális költségvetési rendeleteiben biztosítja.

Felhatalmazza a Polgármestert a támogatási szerződés aláírására, valamint a beruházással kapcsolatos minden szükséges intézkedés megtételére.

Felelős: Kovács Péter polgármester

Határidő: 2025. május 31.

(elfogadása minősített szótöbbséget igényel az SZMSZ. 18. § (2) bekezdés a) pontja alapján)

Kelt: Budapest, időbélyegző szerint

Kovács Péter
polgármester

Törvényességi szempontból megfelelő:

Dr. Csomor Ervin
jegyző

Mellékletek:

1. sz. TOP_PLUSZ-4.1.1-23 felhívás
2. sz. Módszertani útmutató TOP_PLUSZ-4.1.1-23 pályázati felhívásához
3. sz. Megalapozó dokumentum
4. sz. Tájépítész koncepció terv
5. sz. Tájépítész műszaki leírás
6. sz. Útépítési terv
7. sz. Látványtervek